

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XXXII. Utrùm Deus potuerit prædefinire actus pravyos quoad
materialitatem, ut media prædestinationis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

intentione efficaci poenitentiae sequetur necessarium formalis electio medii, siue peccati intrinsece respiciens, saltem virtute bonitatem ipsius poenitentiae. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia conclusio cum sit actus intellectus necessarium operantis, impediri non potest; sed necessarium sequitur ad positionem praemissarum: at verò electio cum sit actus voluntatis, quae est potentia libera, potest ab illa procedere solum, prout est necessaria ad finem consequendum; cum autem sit necessaria per solam permissionem peccati, idcirco non necessatur voluntas ad ponendam ejus volitionem formalem, & positivam.

SECTIO XXXII.

Virum Deus potuerit praedefinire actus praeformales quoad materialitatem, ut media praedestinationis?

681.

ADVERTES PRIMÒ, hujusmodi actus potuisse considerari ut media praedestinationis, si Deus praedefiniret alicujus materialitatem permittendo ejus malitiam, ut postea evitaret alios in malitia graviores; sicut diximus praedefinisse poenitentiam, & alios actus bonos, permittendo peccata leviora, ut postea evitaret alia longè graviora, & tandem praestaret gratiam finalem.

682.

ADVERTES SECUNDÒ, peccatum posse dupliciter accipi: primò pro materialitate, qualis est ipsa entitas actus: secundò pro formalitate, qualis est malitia ipsius actus, siue hæc sit aliquid positivum, siue negativum, de quo suo in loco, cum egerimus de peccatis. Deinde ipsa materialitas peccati adhuc dupliciter accipitur: Primò specificativè, quando scilicet sumitur entitas ipsius actus physice, & secundum se, aut si in genere moris, solum ut ejus individuum genericum abstrahendo à bonitate, & malitiâ, quæ sunt rationes specificæ talis generis: Secundò reduplicativè, & formaliter, quando scilicet ipsa entitas sumitur ut hæc, & nunc subiecta malitiæ, siue ut habens malitiam sibi connexam, illamque dicens de connotato.

683.

ADVERTES TERTIÒ, quaestionem non procedere de actibus praeformaliter sumptis, nullus enim Catholicus dubitat, Deum non potuisse hujusmodi actus prout sic praedefinire: tum quia Deus non potest praedefinire peccata: tum quia si non potest hujusmodi actus etiam materialiter sumptos praedefinire, ut infra dicemus; à fortiori non poterit eos formaliter sumptos praedefinire.

684.

ADVERTES QUARTÒ, Deum non posse etiam praedefinire actus praeformales quoad materialitatem sumptam reduplicativè, nempe prout hæc subiacet formalitati ipsius peccati, & eam dicit de connotato, ut est etiam indubitatum. Probatur primò, quia tunc etiam vellet saltem indirecè, & de connotato ipsam malitiam, cum hæc ab illo sic dicatur; Deus autem non potest neque prout sic velle malitiam peccati, ut patebit ex dicendis; ergo &c. Secundò, quia Deus non potest velle, & amare, quod prohibet; sed prohibet volitionem etiam indirectam malitiæ peccati; ergo non potest illam amare, & à fortiori neque in se habere per ejus praedefinitionem. Advertes quintò, difficultatem solum procedere de actibus praeformaliter

quoad materialitatem specificativè, & materialiter sumptam. Hoc posito.

Verior sententia, quam sequimur, asserit Deum non praedefinivisse tales actus praeformales etiam sic materialiter, & specificativè acceptos. Ita P. Soar. in opuscul. lib. 2. cap. 4. à num. 2. P. Mol. 1. p. q. 14. a. 13. d. 18. memb. 3. P. Vasq. 1. p. d. 99. cap. 4. n. 20. P. Ruiz de voluntate Dei, d. 27. & sequentibus, ubilatifimè de hacre P. Prapost. 1. p. q. 22. a. 4. dub. 2. à n. 26. P. Compton. tom. 1. d. 41. sect. 1. n. 8. P. Rhodex. tom. 1. d. 5. q. 2. sect. 4. §. 3. P. Valent. 1. p. q. 19. punct. 3. P. Quiróz. hic d. 24. n. 6. ubi, inquit, sic tenere omnes Doctores nostræ Societatis JESU, & plures alios ex aliis Scholis. Probatur primò autoritate Scripturæ. Exod. 23. Mendum fugies, justum non occides, quia averfor impium, Judith. 5. Deus enim illorum odit iniquitatem. Psal. 5. Non Deus volens iniquitatem tu es. Psal. 44. Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem. Prov. 15. Aominatio est Domino via impii. Sapient. 14. Similiter odio sunt Deo impius & impietas ejus. Ezech. 33. Nolo mortem impii, sed ut convertatur à via sua, & vivat. Osee 13. Perditio tua Israel, tantummodo ex me auxilium tuum. Habacuc. 1. Mundi sunt oculi tui, ne videant malum, & ad iniquitatem respicere non potes. Jerem. 19. Repleverunt locum istum sanguine innocentium, & edificaverunt excelsus Baalim. que nec praecepi, nec locutus sum, nec ascenderunt in cor meum. Rom. 9. Suffragit in multa patientia vasa iræ. Jacob. 1. Deus enim intentator malorum est & sæpe alibi, quæ loca non solum sunt intelligenda de actibus praeformaliter, sed etiam materialiter sumptis, ut constabit ex dicendis; ergo &c.

Probatur secundò autoritate Conciliorum ex Araulican. 2. can. 23. ibi: Suam voluntatem homines faciunt, non Dei, quando id agunt, quod Deo displicet. Et can. 25. ibi: Aliquos ad malum divina potestate praedestinos esse, non solum non credimus, sed etiam si sunt, qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione illis anathema dicimus. Neque dicant primò ibi sermonem esse de malo poenæ; siquidem si de hoc, à fortiori de malo culpæ, cum sit detestabilis, & in illo etiam hoc virtute praedefinitur. Neque dicant secundò, Concilium loqui de malo culpæ formaliter, non verò materialiter sumptis, hoc enim esse falsum ex dicendis constabit. Deinde ex Concil. Valentin. sub Lothario cap. 3. ibi: Fatemur praedestinatione ea tantum Deum statuisse, quæ ipse vel gratuita suâ misericordia, vel iusto iudicio facturus erat: in malis verò ipsorum malitiam praescivisse, quia ex ipsis est, non praedestinasse, quia ex illo non est. Huc etiam spectat quod in Synod. act. 4. inter blasphemias Theodori refertur, quod dixerit, disposuisse Deum, ut homines peccarent, quia ita eis expediebat.

Probatur tertio specialiter ex Trid. sess. 6. cap. 10. ibi: Si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona Dei operari, non permittit solum, sed etiam proprie, & per se, adeo ut sit proprium ejus opus non minus proditio sua, quam vocatio Pauli: anathema sit. Ubi Concil. loquitur etiam de entitate actus pravi, & non de sola ejus malitia formalis: Primò, quia utitur verbo operari, quod si sumatur, ut debet, in proprio sensu solum competit per se entitati physice, & non malitiæ morali; hæc enim non producit proprie & per se, sed tantum per accidens ratione entitatis physice. Secundò, quia Concil. definit contra aliquos hæreticos asserentes, Deum operari peccatum, aut instigando ad illud, aut voluntatem ad illud praedeterminando; illi autem non loque-

loquebantur de malitia formali; siquidem de hoc erubescabant etiam ipsi hæretici ut ait P. Soar. cit. cap. 2. n. 22. & hoc dicere auri non sunt Calvin. lib. 3. Inst. cap. 23. §. 9. Beza Aphorismo 31. & Zuīnglius serm. de Provid. cap. 6. ut ait. P. Vasq. cit. n. 22. ergo de sola entitate actūs pravi, sive de sola volitione mala materiali; sed Deus in hac non ita se habet, sicut in actibus bonis, ut definit Concil. ergo si Deus prædefinit actus bonos, non ita prædefinit actus malos, etiam quoad materialitatem.

688. Probatur quartò ex Sanctis Patribus, D. Leo serm. 16. de Passione ubi tractans illud Act. 4. Convenerunt in civitate ista, &c. Nunquid, ait, iniquitas persequentium Christum ex Dei est orta consilio? Et illud facinus, quod omni majus est crimine, manus divine præparationis armavit? Non hoc plane de divinâ Justitiâ sentiendum est, quia multum diversum, multumq. contrarium est, id quod in peccatorum malignitate præcognitum, & quod in Christi est Passione dispositum. Et Leo 9. Epist. ad Petr. Antiochen. Credo, ait, prædestinasse solummodò bona, præcivisse autem bona, malaq. Et D. Prosper. ad object. Vincent. art. 10. Detestanda, ait, & abominanda opinio, quæ Deum cuiusquam male voluntatis, aut male actionis credit auctorem, cuius prædestinatio nunquam extra bonitatem, nunquam extra justitiam est. Idem habet art. 4. & 11. & lib. 2. de Vocat. Gent. cap. 4. & ad capitul. Gallor. cap. 1. Et D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. Iniquos ad supplicium iuste prædestinavit, quia eorum mala opera, licet futura præsciret, non tamen ipse prædestinavit, ut futura essent, quia non ipse fecit, ut facerent, & sæpè idem repetit toto hoc libro. Idem probant, & habent D. Gregor. Nyssen. lib. 7. Philosoph. cap. 1. D. Damascen. lib. 2. cap. 29. & 30. & lib. 4. cap. 20. Theodoret. serm. 5. ad Græc. D. Irenæus lib. 4. contr. hæres. cap. 77. D. Cyril. lib. 11. in Joan. 16. Tertul. lib. 2. contr. Marcion. cap. 14. D. August. lib. de Spirit. & liter. cap. 31. & lib. 2. de peccator. merit. cap. 5. & cap. 18. D. Amb. lib. de Parad. cap. 8. & lib. 2. de Cain & Abel cap. 9. D. Hieron. in Isai. 45. & ad Ephes. 1. D. Greg. Magn. lib. 29. Mor. c. 21. & alii apud Doctores citatos præsertim apud P. Soar. cap. 2. an. 23. & P. Ruiz à d. 27.

689. Probatur quintò rationibus: Prima, quia impossibile est, quod Deus prædefiniat formale peccati, ut ipsi Adversarii tenentur fateri; sed etiam est impossibile prædefinire ejus materiale, quin etiam prædefiniat formale; ergo neutrum potest Deus prædefinire. Probatur minor primò, quia velle materiale peccati nihil aliud est, quàm velle hanc volitionem libero, & humano modo productam, v. g. volitionem, quâ Judas vendidit Christum Dominum libero, & humano modo elicitam; sed illam prout sic velle est velle formale ipsius peccati; siquidem neque Deus amplius vellet, si vellet formale peccati; neque Judas aliquid amplius voluit, quando peccavit; ergo &c. Secundò, quia posita tali prædefinitione, & seclusâ quacunque voluntate permissivâ, adhuc sequeretur formale peccati; ergo Deus volendo, & prædefinendo illud materiale, etiam vellet, & prædefiniret formale peccati. Tertiò, quia qui vult unum, etiam vult aliud cum illo necessariò connexum, sed malitia formalis est de se necessariò connexa cum illa materialitate peccati sic productâ; ergo Deus hanc prædefiniens, etiam illam necessariò prædefiniret.

690. Secunda, quia si Deus posset prædefinire eos actus quoad materialitatem, plura sequerentur absurda: Primum, posse eam consulere; siquidem

hoc minùs est, quàm prædefinire; hoc enim habet infallibilem effectum; non ita verò illud. Secundum, posse etiam infundere habitus pravorum; siquidem etiam hoc minùs est; cum homo possit resistere habitibus ipsi; non ita verò prædefinitioni divinæ, neque illâ posita, malitiæ ipsius peccati. Tertium, dari contrarietatem in Voluntate Divina, quatenùs vult efficaciter entitates ipsas peccatorum illas prædefinendo, quas tamen prohibet, quatenùs prohibet non solam malitiam formalem, sed etiam omnem occasionem eam involventem; posito autem actu ita producto, necessariò involveretur illa malitia. Quartum, posse hominem licetè, & laudabiliter velle efficaciter illam entitatem actus, nempe odii Dei; siquidem licitum, & laudabile est conformari Voluntati Divinæ efficaci, qualis est prædefinitio; cum illa sit suprema regula omnis bonitatis, & licitum, ac laudabile sit tali regulæ conformari; sed hujusmodi absurda non sunt admittenda; ergo &c.

Tertia, quia Deus, ut per se notum est, prohibet determinationem Voluntatis ad formale peccati; sed voluntas non se determinat ad hoc, nisi determinando se ad materialitatem actus; ergo Deus etiam hanc, saltem secundariò prohibet; ergo non potest illam efficaciter prædefinire. Confirmatur, quia alioqui sicut in prædefinitione actus boni se obligat ad inchoandum, & procurandum, ut fiat, ita etiam se obligaret in hac prædefinitione materialitatis peccati; sed hoc non est dicendum; neque enim Deus potest inchoare, & procurare, quod prohibet; ergo &c.

Quarta, quia Deus punit non solum formale, sed etiam materiale peccati, ut patet ex illo Apoc. 18. ibi: Quantum glorificavit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum, & luctum: ubi agitur de poenâ sensus, quâ punitur voluntatis conversio ad creaturam; sed ita converti spectat ad materiale peccati, licet habeat adjunctum formale, per quod fit aversio à Deo, quæ punitur poenâ damni; ergo Deus punit materiale peccati; sed non posset ita punire, si illud prædefiniret; alioqui puniret, quod ut fiat, impellit; maximè enim Deus impellit ad id, ad quod determinat, & efficaciter intendit; sicque injustè ageret, ut ait D. Prosper. lib. ad object. Gallor. cap. 12. ibi: Si Deus, ait, hominem sibi obedientem à veritate deturbat, & bene currentem cadere facit; ergo pro nobis mala retribuit, & injustè punit, quod ut fiat impellit. Quid tam perversum, quid tam insanum dici, aut excogitari potest? ergo &c.

Oppositum tenent Bannez 1. p. q. 14. art. 13. dub. ult. & q. 19. art. 8. & q. 23. art. 3. dub. 2. Cabezudo 3. p. q. 62. art. 5. tota q. 1. & 2. de Auxil. Zumel. 1. p. q. 14. art. 13. suâ q. 2. conclus. 2. & com. 1. opuscul. d. 5. sect. 1. Trigosus 1. p. sum. D. Bonav. q. 18. art. 4. dub. 3. ad 2. & 3. Cabrera 3. p. q. 18. art. 4. d. 2. §. 12. à n. 530. Navarrete tom. 2. in 1. p. contrav. 25. conclus. 6. & 7. Alvarez d. 24. concl. 2. Ledesma de Auxil. q. 2. art. 18. concl. 3. & communiter Thomistæ: pro quibus: Argues 1. Ex Scriptura constat, quasdam actiones pravas ex consilio; & prædefinitione Dei fuisse factas; siquidem loquendo de venditione Joseph sic ait Gen. 45. Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum: & ut intelligamus ipsam Dei voluntatem fuisse efficacem, addit: Num Dei possumus resistere voluntati? &c. Et Act. 2. loquendo de Christo Domino: Hunc, ait, definito consilio, & præscientiâ Dei traditum, &c. Et Act. 4. Convenerunt Herodes, &c. facere, quæ manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri; sed talis voluntas

luntas Dei antecedens non poterat esse circa malitiam peccati; ergo circa ejus materialitatem quā talem.

694. Respondeo negando majorem, ad primum locum dicimus Deum ibi solum prædefinivisse transitum Joseph in Egyptum, & ejus ibi exaltationem permittendo tantum venditionem, quam per scientiam mediam prævidebat, & eam ordinando ad ipsam exaltationem, quod inde patet, neque enim dicit *voluntate Dei venditus sum*, sed *huc missus sum*: quod etiam ipse Joseph insinuat Gen. 50. *Vos cogitastis in me mala, sed Deus vertit illud in bonum*. Ad secundum dicimus, verba illa referri ad diversas personas; illa enim definito consilio pertinent ad homines, qui consilium habuerunt, & definierunt, ut Christum interficerent; alia verò præscientiā Dei traditum, pertinent ad Deum, qui id præsciens permisit. Ad tertium dicimus, solum ibi significari, Deum prædefinivisse mortem, & Passionem Christi in hominum Redemptionem, non tamen quod fierent ab Herode, & Pilato; hoc enim solum permisit: siquidem dicit *manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri*; non autem quod tu decrevisisti, ut illi facerent, quod est quidem longe diversum.

695. Argues 2. Aliqua sunt Scripturæ loca, in quibus actiones præve videntur Deo attribui, ut 2. Reg. 16. *Dominus præcepit Semei*. Et cap. 24. *Commovitq; David*. Et Psal. 104. *Declinasti semitas nostras à viâ tuâ*. Alia in quibus Deus dicitur indurare, & excæcare corda hominum, ut Exod. 7. *Joſue* 11. Rom. 9. *Isai*. 63. *Tradere in reprobum sensum*. Rom. 1. & *Decipere* 3. Reg. 22. & *Job*. 12. *Convertere ad odium*. Psal. 104. & alia locutiones generales, quæ videntur intelligendæ tam de rectâ, quàm de obliquâ creaturæ actione, ut 1. Cor. 12. *Qui operatur omnia in omnibus*. Rom. 11. *Ex quo omnia, per quem omnia*. Jerem. 10. *Non est in homine via illius*. Ephes. 1. *Qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ*; & similia; sed hæc non sunt intelligenda de voluntate Dei circa formale peccati; ergo circa illius materiale.

696. Respondeo primò cum P. Soar. cit. cap. 3. n. 2. hujusmodi testimonia, si aliquid probant, non solum id probare de materiali, sed etiam de formali malitia peccati, imò & de toto peccato; nam si corticem litteræ spectemus, aliquando videtur esse sermo formalissimus, ut patet ex illo Psal. 104. *declinasti semitas nostras à viâ tuâ*; & similibus; sed non debent illa intelligere de formalitate peccati; ergo ita sunt catholicè explicanda, ut nostræ sententiæ non adversentur, & hæreticis favere videantur.

697. Resp. secundò, omnia hæc & similia Scripturæ testimonia intelligenda esse de permissione divinâ cum D. Chryl. hom. 36. in Matt. ibi: *Quaquam non ipse, ait, sed hominum improbitas horum omnium causa futura esset, se tamen facturum omnia dicit, talis quippe est Scripturarum consuetudo*. Et D. Aug. lib. de grat. & liber. arbit. cap. 23. *Quando auditis, ait, dicentem Dominum: Ego seduxi, & quem vult indurat, in eo, quem seduci, vel obdurari permittit, mala ejus merita credere*. Et D. Damasc. lib. 4. cap. 20. *Scire illud attinet, inquit, in Scripturæ more positum esse, ut Dei permissionem, actionem ipsius appellet*. Et ratio est, quia quando ex proprio sensu verborum, & quasi materiali, sequitur aliquod absurdum pietatis, & aliis ejusdem Scripturæ locis contrarium, debent talia verba in solo sensu metaphorico accipi; sed ita sequitur, si talia verba sumantur in proprio

sensu, ut patet ex dictis; ergo sumenda sunt tantum metaphoricè, quatenus illud verbum *agendi, seducendi, & indurandi* tribuitur Deo operanti, pro ut operanti idem est, atque permittenti.

Argues 3. D. Aug. lib. 3. contr. Julian. cap. 3. videtur docere Deum interdum impellere ad peccatum per potentiam. Et lib. de grat. & liber. arbit. c. 20. videtur docere, Deum voluntatem malā quocunque voluerit inclinare: Item proprio vicio malam in hoc peccatum (scilicet maledictionis) suo iusto iudicio inclinasse. Et cap. 21. Deum operari in cordibus hominum ad inclinandas eorum voluntates quocunque voluerit, sive ad bona pro sua misericordia, sive ad mala pro meritis eorum; ergo potest Deus ex se peccata, & mala opera, saltem quoad materialitatem prædefinire. Respondeo D. August. locis citatis non velle, quod Deus positivè instiget ad mala opera, neque quod ea decernat, & prædefiniat, ut ait *Medina* 1. 2. q. 79. art. 1. ad 2. & P. Preposit. cit. q. 22. a. 4. dub. 1. num. 24. sed quod non solum per patientiam tradat hominem suis desiderijs, verum etiam per potentiam ponendo occasiones, nempe divitias, aut flagellationes, ex quibus, cum deberet per patientiam respicere, sumit tamen occasionem ruinæ, quam Deus permittit, ut puniat.

Argues 4. Idem D. Aug. lib. de corrupt. & grat. cap. 7. Cum audimus, ait, *Ego vos duodecim elegi, & unus ex vobis diabolus est, illos debemus intelligere electos per misericordiam, illum per iudicium: illos ergo elegit ad obtinendum regnum suum, illum ad effundendum sanguinem suum*; ergo juxta D. Aug. Deus prædefinit peccatum, saltem pro materiali. Respondeo negando consequentiam; nam D. Aug. solum voluit, quod Judam elegerit, cum tamen prævideret illum Judæis traditurum, ejusq; prodicionem permisit, ex qua redemptio fieret, & nunquam sensit, Deum directè & propriè velle ac inclinare voluntatem ad actum malum, sicut de ipsis Judæis ait tract. 53. in Joan. ibi: *Fecerunt peccatum, quod eos non compulsi facere, cui peccatum non placet, sed facturos esse præcivit*.

Argues 5. Deus ante omnem præscientiam peccatorum prædefinivit reprobos damnationem ut patet ex illo Rom. 9. ibi: *Cum non dum aliquid boni egissent, aut mali, &c.* Et ex illo ibid. *Non habet potestatem figulus facere aliud quidem vas in honorem, & aliud in contumeliam*. Et Prov. 16. *Omnia propter semetipsum operatus est Dominus, impium quoque ad diem malum*; sed talis prædefinitio includit prædefinitionem ipsorum peccatorum, propter quæ Deus postea eos damnabit, ut in eorum damnatione suam virtutem ostendat juxta illud Rom. 9. *Volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa iræ apta ad interitum*; ergo &c. Respondeo primò, argumentum, si probat, etiam probare de prædefinitione peccatorum secundum militiam formalem; siquidem solum propter hanc, & non propter entitatem materialem peccati postea damnantur; cum autem de hac non probet, etiam per Adversarios, ideoque neque de illa probat.

Respondeo secundò negando majorem, cuius falsitas constat ex supra adductis definitionibus Concil. Arausican. & Valent. & Sanctorum Patrum: licet enim Deus elegerit ad gloriam ex se ante prævisa merita, ut diximus, ad ostendam suam Misericordiam, Bonitatem, & Liberalitatem infinitam; non ita ordinavit ad penas, nisi provocatus à demeritis jam prævisis in esse absoluto; quatenus solum prout sic ostendebat suam Justitiam, &

& non ante illa, cum deficeret materia circa quam. Unde loca illa D. Pauli ad plurimū intelligenda sunt de reprobatione negativā, seu de non electione ad gloriam, quæ facta fuit in eodem signo electionis prædestinatorum ad gloriam, & ante prævisā malorum demerita, quæ tamen re verā non fuit dānatio, de qua procedit argumentū, sed potius non electio.

702. Argues 6. Deus potuit prædefinire penitentiam (idemque dicendum de passionibus Christi Domini, & Martyrum, prout supra diximus,) quin prædefiniret, sed solum permitteret peccatum; ergo etiam sic poterit prædefinire entitatem materiale peccati, quin prædefiniat, sed solum permittat ejus malitiam formalem. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia posita prædefinitione penitentiae non obligatur Deus ad volendum peccatum positivè, sed tantum permittivè, prout supra diximus: at verò posita prædefinitione entitatis materialis peccati, necessitaretur Deus ad volendum positivè, saltem virtute ejus malitiam formalem; siquidem hanc velle virtute nihil aliud est, quam velle in talibus circumstantiis deliberatè ipsam actūs entitatem, prout supra diximus.

703. Argues 7. Tantum est in Deo permittere peccatum negando auxilium efficax, quantum est prædefinire entitatem actūs pravi; sicut enim ex hac prædefinitione sequitur infallibiliter peccatum, ita sequitur ex illa negatione auxilii efficacis; sed Deus potest velle efficaciter illud primum; ergo etiam hoc secundum. Respondeo negando majorem: licet enim ex permissione peccati sequatur infallibiliter ipsum peccatum, est tantum ex malitia hominis, & ejus determinatione cognita à Deo per Scientiam Conditionatam, cum adhuc ille posset resistere absolute loquendo, quatenus Deus ei præbet auxilium sufficiens, & habet præparatum concursum ad oppositum, cum autem homo nolit eis uti, ideo ex malitiā suā peccat, sicque Deus prædefinendo permissionem peccati, non ideo ipsum peccatum prædefinit: at verò cum ex prædefinitione entitatis actūs pravi sequatur necessariò malitia ipsius peccati sine nova alia determinatione; siquidem ipsa malitia separari non potest ab ipsa entitate sic producta humano, & libero modo, si Deus illam prædefiniret, etiam hanc prædefiniret, saltem indirectè, & sequeretur ex illius prædefinitione, eique tribueretur, quod implicat.

704. Argues 8. Hoc materiale peccati est bonum; cum sitens; bonum autem recurrit cum ente; sed Deus absolute potest velle omne bonum; ergo etiam hoc materiale peccati. Respondeo ad majorem, esse bonum transcendens, quod recurrit cum ente; non autem honestum simpliciter, ideoque non posse cadere simpliciter in voluntatem Dei absolutam, & efficacem; licet Deus, eo non obstante, adhuc possit velle id, quod in ipso actu potest esse honestum, quale est concurrere ad illum ut Causa Prima, & universalis, si homo causa secunda ad illum se determinaverit, quæ tamen voluntas in Deo est tantum secundum quid, & conditionata.

705. Instabis: Eo ipso, quo Deus vult concursum, sine quo ipse actus esse non potest, censetur velle ipsum actum; & tamen potest velle talem concursum; ergo &c. Respondeo negando majorem; neque enim Deus potest velle, quod prohibet, prohibet autem talem actum, licet velit ad illum concurrere ut Causa prima, ad quod habet justissimas causas, nempe, ut causæ secundæ non sint stupidae, sed possint exire in actum: ut non turbetur rerum

ordo, & libertas voluntatis perpetuò impediatur, si concursus à Deo ei denegetur, & mala ejus actio impediatur.

Urgebis: Licet in eo actu non sit sufficiens bonitas honesta, ut possit propter se à Deo prædefiniri, poterit tamen aliundè eam participare, nempe si sit utilis ad alios fines honestos; ergo prout sic poterit à Deo prædefiniri. Respondeo negando consequentiam; nam ex D. Paulo. Rom. 3. *Non sunt facienda mala, ut veniant bona*; ideoque non potest amari medium turpe ad finem honestum, nisi prius exuat ipsam turpitudinem. Neque obstat illud D. Aug. in *Enchirid. cap. 27. Melius putavit Deus ex malis benefacere, quam mala nulla esse permittere*. Nam D. Aug. ibi loquitur de voluntate Dei permissiva, ut patet, non autem de voluntate prædefiniēte, positivā, & efficaci, de qua est sermo.

707. Argues 9. Omne, quod Deus suā Omnipotentia causat in tempore, prius decernit, ac prædefinit; alioqui ageret in confuso, modo cæco, & præter intentionem; sed Deus omnipotentia suā causat materialitatem peccati in tempore; siquidem cum hæc sit entitas per participationem, debet in sui productione subijci entī per Essentiam, qualis est Deus; ergo Deus prius eam decrevit, ac prædefiniit. Respondeo distinguendo majorem: prius prædefinit, si causet voluntate positivā; concedo majorem: si tantum permittivā; nego majorem: concursus autem Dei simultaneus, quo ejus Omnipotentia causat & concurrat ad materialitatem peccati, pertinet ad solam voluntatem illius permissivam; hæc enim, ut diximus, tria includit, decretum scilicet concurrendi, si voluntas creata se determinaverit, donationem auxilii sufficientis, & negationem efficacis, sicque non arguit prædefinitionem Dei; neque ideo Deus operatur modo confuso, & cæco, aut præter intentionem; cum supponat Scientiam Mediam, per quam Deus videt ipsam hominis determinationem, ad quam intendit concurrere, si ipse homo velit operari.

Instabis: Nihil potest fieri, nisi Deus velit; sed materiale peccati fit; ergo Deus vult fieri; consequenterque poterit illud prædefinire. Respondeo primò negando majorem, nam ut aliquid fiat, sufficit ut Deus actum non impediatur, & velit concurrere, & non requiritur, ut velit fieri. Respondeo secundò distinguendo majorem: nisi Deus velit, aut positivè, aut solum permittivè; concedo majorem: semper positivè; nego majorem: Deus autem ad efficientiam peccati solum se habet permittivè.

709. Urgebis: Deus potest prædefinire actiones bonas, eique tribuuntur; ergo etiam sic ei poterunt tribui malæ, easque poterit prædefinire; siquidem non aliter concurrat Deus ad bonas naturales (de quibus hic loquimur,) quam ad malas. Respondeo negando consequentiam, ad cujus probationem datur diversa ratio, quia cum Deus indiderit voluntati virtutem operandi, ut bene operetur, & ad id suum concursum præparaverit, bene potest ei actio bona tribui, illamque prædefinire: at verò cum non creaverit naturam, ut malè operetur, neque ad id, sive ad eum finem suum concursum præparaverit, & malam actionem prohibuerit, non potest hæc ei tribui, neque ab eo prædefiniri: sic etiam non potest ei tribui ex eo, quod illam non impediatur, cum possit, quia ad id non tenetur: neque ex eo, quod ad illam concurrat, sicut ad bonam concursu universali, quia actio non sumit

sumit speciem per respectum ad concursum Dei universalem.

710. Replicabis: Illa entitas, quæ est in actu malo, procedit re ipsa per actionem Dei, quæ terminatur ad ipsum actum singularem, prout est à parte rei; siquidem est eadem cum actione causæ secundæ, quæ sic producit ipsum actum; sed ex eo, quod sic procedat à causâ secundâ, ei tribuitur; ergo etiam sic poterit Deo tribui, & ab eo prædefiniri. Respondeo ex hoc solum sequi, quod Deus velit suum concursum, & id, quod est idem cum influxu creaturæ; non autem quod velit terminum talis influxus, nempe ipsum actum productum.

711. Argues 10. Deus producit materialitatem peccati, quin producat ejus formalitatem; ergo à fortiori poterit liberè prædefinire materialitatem ipsius peccati, quin ejus formalitatem prædefiniat, sed erit præter illius intentionem. Respondeo negando consequentiam, diversa ratio est, quia productio, cum sit influxus physicus, solum entitatem physicam producit, qualis non est formalitas peccati, sed aliquid tantum morale, idèdque non producit: at verò prædefinitio, cum sit actus intentionalis, potest tendere, non solum ad esse physicum, sed etiam ad morale, ut tenderet in hoc eventum, nam cum illud physicum peccati productum cum advertentia, & deliberatione non possit non secum ferre malitiam ipsius peccati, Deus prædefiniendo ipsum physicum peccati, etiam saltem interpretativè, & virtualiter prædefiniret ejus malitiam formalem, quod implicat.

DISPUTATIO III.

De Causis Prædestinationis.

SECTIO I.

Virum dentur Causa aliqua nostra Prædestinationis?

1. **C**UM causæ prædestinationis possint esse, aut ex parte Dei prædestinantis; aut ex parte ipsius prædestinati; aut ex parte unius hominis iusti respectu alterius; aut ex parte Christi respectu omnium prædestinatorum, de his omnibus hinc specialem Sectionem suo ordine instituemus; in præsentem igitur inquirendum de causis prædestinationis ex parte Dei: Pro quo sit:

2. **D**ifficultas 1. Utrum, & quales sint causæ ex parte Dei ad nostram prædestinationem? Supponendum est primò, causam aut esse physicam, aut moralem: Physica est illa quæ physicè, & per physicum, ac realem influxum influit in effectum, & prout alibi diximus in Philosophia dividitur in formalem, materiale, finale, & efficientem: Moralis propriè est illa, quæ non influit physicè in effectum, sed applicat, & inducit moraliter causam liberam ad aliquid agendum, dividiturque in Meritoriam, Satisfactoriam, Impetratoriam, & Dispositivam, Dixi propriè, quia ipsamet causa physica,

si sit libera, propter ipsam libertatem, quam addit supra causam necessariam, dicitur etiam causa moralis, sed minùs propriè.

Supponendum secundò ex supra dictis, prædestinationem esse actus immanentes in Deo, sicque realiter idem cum ipsâ Essentiâ Divinâ, ac proinde secundum suam entitatem, & rationem formalem non habere in Deo ullam causam physicam, neque efficientem, quia in Deo nihil est factum: neque finalem, quia Deus ad nullum finem, nequidem ad se ipsum propriè ordinatur: neque materiale ac subjectivam, quia neque prædestinatio est accidens, neque in Deo ulla est potentia passiva: neque formalem, quia cum prædestinatio sit ipse Deus, & forma non formata, seu actus purissimus, non potest habere aliam causam formalem: habere tamen causam physicam, si sumatur in ordine ad effectum; siquidem cum hi sint entitates creatæ, qualis est gratia, & gloria, proprias habet causas physicas.

Supponendum tertio, solum hinc inquiri de causa morali prædestinationis, & hanc posse considerari, aut in ordine ad actus divinos secundum illud tantum, quod dicunt intrinsecum; aut in ordine ad ipsos actus secundum quod dicunt extrinsecum, sive quoad terminationem; aut in ordine ad effectus, qui ponuntur in prædestinato: Si primo modo, constans est inter Doctores, nullam habere causam, neque moralem; siquidem cum sit entitas increata, imò & ipse Deus, ut diximus, sicque omnibus modis necessaria, excludit omnem causam, à quâ dicat dependentiam; sicque tota difficultas procedit de causa morali secundo & tertio modo considerata.

Supponendum quarto, prædestinationem in ordine ad causam moralem prout sic consideratam sumi posse, aut adæquatè prout includit intentionem finis, & electionem mediorum juxta ea, quæ supra diximus: aut inadæquatè pro sola intentione finis, vel pro sola electione mediorum, imò & pro singulis singulorum mediorum electionibus, comprehendendo etiam primam vocationem, aut eam excludendo.

Supponendum quinto, difficultatem solum procedere de causa morali minùs propriâ prædestinationis nostræ; siquidem propria, etiam moralis in Deo esse non potest neque meritoria, neque satisfactoria, neque impetratoria, neque dispositiva. Patet, quia huiusmodi causæ in suo modo causandi aliquam involvunt imperfectionem in persona operante, quatenus hæc debet esse inferior, & subiecta personæ, apud quam meretur, satisfacit, imperat, & disponitur. Unde sermo tantum est de causa motiva, sive de objecto formali, quod est causa minùs propria respectu actuum divinatorum, prout terminantur ad extrinsecum. His suppositis.

Dico 1. In Deo aliqua fuit ratio specialis motiva præter consilium & libertatem divinam ad eligendum efficaciter ad gloriam aliquas creaturas rationales. Ita *D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 11. & 12. D. Thom. hic q. 23. & cum illis P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 25. n. 2. & 3.* Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 11. ibi: *Prædestinati secundum propositum..... ut simus in laudem gloriæ ejus nos, qui ante speravimus in Christo.* Ubi gloriam Dei assignat rationem motivam nostræ prædestinationis; ergo &c.

Probatur secundò ratione, quia Deus semper operatur modo prudentiori; sed modus prudentior operandi est, quod Voluntas Divina ducatur ab aliqua